

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode	530.00
Dato	301209
Saksnr.	200902447-087

LANDSLAGET FOR OFFENTLIGE PENSJONISTER

Leder: Eli Vinje. Tlf. 916 28 238 E-post: elivinje@broadpark.no
Organisasjonsnummer 979 388 306 Bankkonto: 7878 05 54516
Kontorleder: Thor-Eirik Gulbrandsen Besøksadr.: Stortingsgt. 2, Oslo
Postadr: Postboks 2083-Vika, 0125 Oslo. Tlf. 22 42 22 55 – Døgnåpen.
Kontortid: 10.30 -18. E-post: lop@online.no Internett adresse: www.lop.no

Det kongelige barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo 30.12.09

Uttalelse om NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern

Deres ref: 200902447-/ELR

I. Innledning

Landslaget for offentlige Pensjonister LOP slutter seg til formålet med utredningen om å samle vernet mot diskriminering i en lov. LOP slutter seg i hovedsak til forslaget til en felles lov mot diskriminering, og at det tas inn en ikke-diskrimineringsbestemmelse i Grunnlovens § 110 d i tråd med forslaget fra flertallet i utvalget.

Vi går ikke i detalj inn på lovforslaget, men vil kommentere en del punkter som berører pensjonister og eldre mennesker generelt. Vi har merket oss at usaklig forskjellsbehandling er definert som diskriminering.

II. Pensjonister diskrimineres

Fra 2011 skal regulering av pensjoner under utbetaling endres. Dagens ordning skal endres til at pensjonene først skal reguleres med lønnsveksten, som i dag, men deretter fratrekkes 0,75 %. Ordningen er lovfestet og skal bare gjelde for løpende pensjoner.

Det er fra statens side ikke lagt skjul på at endringen er et rent innsparingstiltak. LOP mener dette er usaklig forskjellsbehandling og klart diskriminerende overfor personer som gjennom sitt yrkesaktive liv har bidratt til velstandsutviklingen. Å gjøre pensjonistene til en type annenrangsborgere i denne sammenheng er uverdigg. LOP antar at den foreslåtte grunnlovsbestemmelsen om ikke-diskriminering ville fanget opp dette som lovstridig.

III. Offentlige tjenstepensjonister diskrimineres

Landslaget for offentlige pensjonister, LOP, opplever i en del sammenhenger at offentlige tjenstepensjonister blir diskriminert i forhold til andre pensjonister. Vi eksemplifiserer dette.

Pensjon og arbeidsinntekt uten avkorting

I statsbudsjettet for 2010 er det forslag om at alderspensjon fra folketrygden ikke skal avkortes mot lønn for pensjonister som er over 67 år. Dette er positivt fordi en del eldre/pensjonister vil bruke sin arbeidskraft og kompetanse til samfunnets beste. Fra 2011 kan den som har fylt 62 år ta ut folketrygdens alderspensjon og fortsatt ha arbeidsinntekt fra hvilken som helst arbeidsgiver uten at pensjonen avkortes.

Avkorting av offentlig tjenstepensjon

Offentlige ansatte som tar ut AFP mellom 62 og 67 år eller tjenstepensjon fra 67 år, kan også ha ubegrenset arbeidsinntekt fra privat sektor uten at tjenstepensjonen avkortes. Men hvis skolefolk, helsepersonell og administrativt personell i stat, fylke og kommune bruker kompetansen på sitt gamle arbeidssted blir den offentlige pensjonen etter visse regler avkortet. Det er mange lærere, leger og sykepleiere som kunne tenke seg å arbeide noe på sin gamle arbeidsplass, f. eks i vikariater, der det er stort behov for kompetansen deres. Men det er et fåtall som gjør det fordi de ganske raskt kommer bort i avkorting av pensjonen, og særlig raskt skjer dette for AFP-pensjonister.

I forbindelse med influensaepidemien, pandemien, har Regjeringen innsett at pensjonistenes kompetanse kan bli nødvendig og har fremmet et lovforslag om at helsearbeidere kan slippe avkorting av pensjon. Dette omfatter de lovfestede pensjonsordningene i Statens Pensjonskasse og pensjonsordningene for sykepleiere og apotekvirksomhet, samt AFP. Men dette gjelder bare i perioden fra 1. oktober 2009 til 1. juli 2010.

Dette bør bli en permanent løsning i helsevesenet. Det er også stor avgang med pensjon i skoleverket og mangel på kvalifisert personell særlig i vikariater. LOP har de siste tre årene påpekt denne diskrimineringen i forhold til departement, regjering og storting, men vi har så langt ikke nådd fram, selv om det er et samstemt mål hos politikerne at de eldres kompetanse bør benyttes lengst mulig. Det merkelige er at du beholder den offentlige pensjonen om du arbeider i privat virksomhet med et arbeid som ligger utenom ditt kompetansefelt, men viss du bruker spesialkompetansen på ditt gamle arbeidssted, da blir du straffet.

Hvorfor skal offentlige tjenstepensjonister diskrimineres?

Eksemplet viser at en offentlig tjenstepensjonist diskrimineres i forhold til f. eks. pensjonister med like god eller bedre privat tjenstepensjon. Dette tyder på en foreldet tankegang i forhold til det som er situasjonen i dagens samfunn. I oppfølgingen av *NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern*, som nå er på høring, bør Barne- og likestillingsdepartementet følge opp og sørge for endring av dette.

IV. Alder

LOP er enig i at det fremdeles skal være adgang til forskjellsbehandling når det gjelder alder som har et saklig grunnlag f. eks.: fastsatte krav til helse av sikkerhetsmessige grunner i visse virksomheter, alder for skolestart, myndighetsalder. Våre naboland som Sverige og Finland

ser ut til å ha strengere bestemmelser om forbud mot forskjellsbehandling på grunnlag av alder.

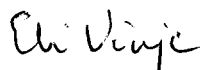
Når det gjelder aldersgrense for å avslutte arbeid legges det i trygdeloven opp til at en kan arbeide og tjene opp trygd inntil fylte 75 år, men kan etter eget valg gå av med pensjon ved 62 år. Dette gjør at aldersgrense for avgang fra arbeid blir mindre absolutt enn det har vært fram til i dag. Forhold rundt aldersgrense bør derfor drøftes mye grundigere enn det som er gjort i NOU-en.

LOP er ikke enig i utvalgets forslag om at *generelle forbud mot aldersdiskriminering i utgangspunktet bare skal gjelde i arbeidsforhold*. LOP mener at det kan være tvilsomt å plassere diskriminering på grunn av alder i en generell sekkekategori, slik utvalget antyder. Vi er enige med mindretallet ved Næss og Stabell som foreslår at første ledd andre punktum i § 4 : *Forbudet mot diskriminering på grunn av alder etter første punktum gjelder kun i arbeidsforhold* skal gå ut. Vi slutter oss til formuleringen: *Forbudet i første ledd omfatter både direkte og indirekte forskjellsbehandling*.

Det er særlig en del av de eldste av pensjonistene som kan bli diskriminert f. eks. når det gjelder helsemessig hjelp, selv med regjeringens forslag om en verdighetsgaranti i kommunehelsetjenesteloven. Videre er det en del eldre som kan bli/har blitt diskriminert når det gjelder bank- og forsikringstjenester.

Eldre er også for dårlig representert i politiske fora, utredningsutvalg m.v. I forhandlinger/drøftinger om alderspensjon ved trygdeoppgjøret er f. eks. pensjonistorganisasjonene, som representerer de som avgjørelsen vedkommer, for svakt representert etter LOP sitt syn. Vi mener at flere pensjonistorganisasjoner enn Norsk Pensjonistforbund bør være representert ved trygdeoppgjøret, bl.a. LOP. Hovedorganisasjonene i arbeidslivet, som naturlig vil være mest opptatt av å ivareta yrkesaktive og deres forhold, er i dag mest fremtredende og toneangivende ved trygdeoppgjøret, selv om de har undergrupper av pensjonister. Vi mener at bare pensjonistorganisasjoner, som representerer de som berøres, bør delta som selvstendige organisasjoner ved trygdeoppgjøret.

Vennlig hilsen

Eli Vinje